

Partners **for**
Innovation

Transitie-aanjager verpakkingen

Verkenning: kansen voor herbruikbare
verpakkingen

30 Januari 2024 | Siem Haffmans / Djanah Radjibaly

Rol transitie-aanjager

De 'transitie-aanjager' is gevraagd om in opdracht van Rijkswaterstaat de volgende werkzaamheden uit te voeren met als resultaat onderstaande beschreven producten:

- Afstemmen van de activiteiten met de transitieagenda Consumptiegoederen en met de andere transitieaanjagers;
- Verkenning van kansen voor herbruikbare verpakkingen;
- Advies voor de vormgeving en inhoud van een mogelijke Greendeal Reuse en Refill. Het advies is bedoeld voor beleidsmakers binnen het Ministerie van IenW.

Kansen voor herbruikbare verpakkingen

Onderzoeksvragen:

- Wat zijn de belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van herbruikbare verpakkingen?
- In welke markten wordt al gebruik gemaakt van herbruikbare verpakkingen?
- Waar liggen kansen voor herbruikbare verpakkingen?
- Welke initiatieven lopen hier al?
- Waar is verdere stimulering wenselijk?

Aanpak

Deskresearch

Deze verkenning is gebaseerd op deskresearch over de regelgeving en marktomvang. Op basis van deze informatie hebben we een inschatting gemaakt van de marktomvang, groeipotentieel voor herbruikbare verpakkingen en de regeldruk. Aantallen en gewichten van verpakkingen moeten gezien worden als een indicatie, gebaseerd op meerdere bronnen.

Enquête

Naast het deskresearch, hebben we ook een enquête opgesteld om de mening van experts mee te nemen in dit onderzoek. De enquête is ingevuld door 29 experts (o.a. beleidsmedewerkers, duurzaamheid adviseurs en verpakking experts). Hierin werd gevraagd om het potentieel voor hergebruik binnen de verschillende markten aan te geven. De expertoordelen zijn te vinden in de overzichten op pagina's 11 en 21.

Verkenning kansen voor herbruikbare verpakkingen

Overzicht wet- en regelgeving

PPWR - Packaging and Packaging Waste Regulation

Op 30 november 2022 heeft de Europese Commissie voorstellen voor strengere regels voor verpakkingen en verpakkingsafval bekend gemaakt. De nieuwe [PPWR regelgeving](#) betekent een ingrijpende wijziging ten opzichte van de vorige richtlijnen en beslaat de hele levenscyclus van alle verpakkingen en verpakkingsafval. Deze PPWR regelgeving maakt integraal deel uit van de Green Deal en het New Circular Economy Action Plan.

Het doel is een efficiënte werking van de interne markt door de hoeveelheid verpakkingen te beperken, het volume en het gewicht ervan te verminderen, de productie van verpakkingsafval te voorkomen, het hergebruik van verpakkingen te vergroten, hoogwaardige recycling te garanderen, en andere vormen van teruggewinning van verpakkingsafval te beperken.

De richtlijn bestaat uit twee onderdelen: de eisen waaraan verpakkingen moeten voldoen en richtlijnen om verpakkingsafval te voorkomen.

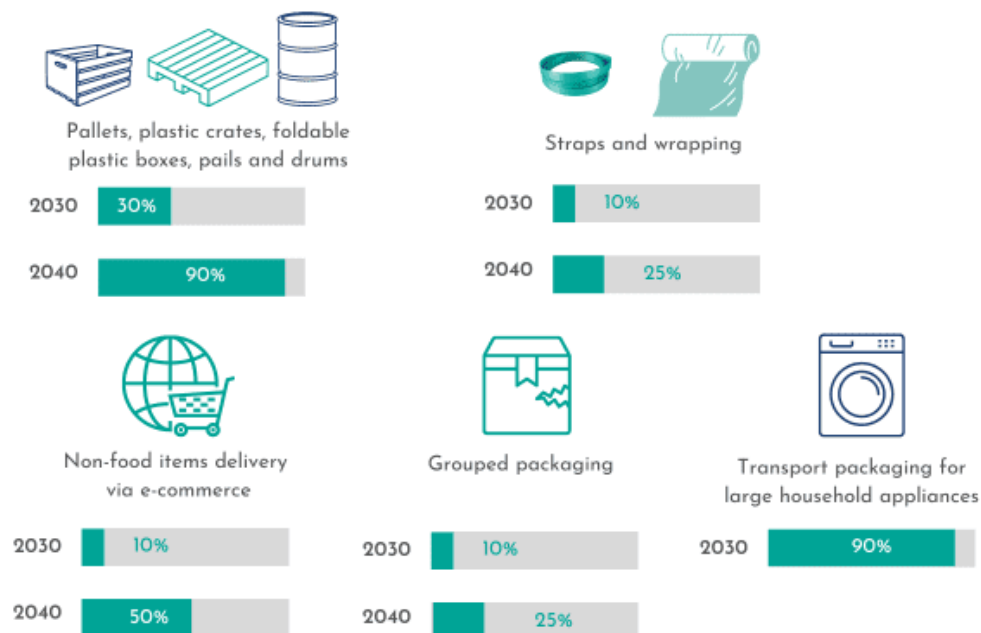
Reductiedoelstelling

Elk van de lidstaten zal de hoeveelheid verpakkingsafval per inwoner aantoonbaar moeten reduceren, ten opzichte van 2018, met 5% in 2030, 10% in 2035 en 15% in 2040.

PPWR - Packaging and Packaging Waste Regulation

Herbruikbare verpakkingen (Artikel 10)

EU lidstaten moeten maatregelen nemen om de toename van systemen te stimuleren om hergebruik mogelijk te maken.

Art. 26 Reuse and refill targets*	Reuse target 2030	Reuse target 2040 **
Grote huishoudelijke apparaten	90%	90%
Bekers en containers voor warme en koude dranken (take-away)	20%	80%
Voedselcontainers (take-away)	10%	40%
Alcoholische dranken (behalve wijn)	10%	25%
Wijn	5%	15%
Frisdranken en water	10%	25%
Transportverpakkingen (pallets, kratten, etc.)	30%	90%
E-commerce (non-food)	10%	50%
Palletfolie en straps	10%	30%

*) Let op bovenstaande doelen zijn nog niet definitief en onder discussie
 **) Bindende doelen voor 2040 mogelijk afgeschaft

SUP – Single-Use Plastics Regulation

In de Regeling kunststofproducten voor eenmalig gebruik (SUP) worden, ter uitvoering van artikel 4, eerste lid, van richtlijn 2019/904, vanaf januari 2023 bepaalde reductiemaatregelen genomen die beogen het gebruik van kunststof drinkbekers en voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik in 2026 t.o.v. 2022 met minimaal 40% te verminderen.

Artikel 2.1 (maatregelen voedseluitgiftelocaties met consumptie ter plaatse)

Het aanbieden van kunststof drinkbekers voor eenmalig gebruik of kunststof voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik door of vanwege de exploitant van een voedseluitgiftelocatie aan de eindgebruiker, voor consumptie binnen die voedseluitgiftelocatie, is verboden.

Artikel 2.2 (maatregelen voedseluitgiftelocaties met consumptie om mee te nemen, af te halen of te bezorgen)

Het bedrijfsmatig aanbieden door de exploitant van kunststof drinkbekers voor eenmalig gebruik of kunststof voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik aan de eindgebruiker, voor de consumptie van een drank of voedsel buiten een voedseluitgiftelocatie, geschiedt voor een meerprijs ten opzichte van de prijs van het voedsel of de drank zelf.

Exploitanten bieden aan de eindgebruiker een herbruikbaar alternatief aan voor kunststof drinkbekers voor eenmalig gebruik of kunststof voedselverpakkingen voor eenmalig gebruik voor de consumptie van drank of voedsel buiten de voedseluitgiftelocatie, waar er verdere bereiding van de drank of voedsel plaatsvindt op die locatie. Exploitanten kunnen deze verplichting achterwege laten indien zij de eindgebruiker in de gelegenheid stellen de drank of het voedsel mee te nemen zonder verpakking.

**DE POKEBOWL
VERANDERT NIET
HET BAKJE WEL**

Neem jij ook je eigen bakje mee? Of kies je voor een herbruikbaar bakje van hier? Dat is beter voor het milieu én je portemonnee. Voor wegwerpbakjes met plastic betaal je extra. Jij mag kiezen.

Deel 1: Verkenning kansen voor herbruikbare verpakkingen

Verkenning marktomvang en kansen voor herbruikbare verpakkingen per marktsegment

1. Kansen voor herbruikbare verpakkingen (consumentenverpakkingen)

Consumentenverpakkingen	Food						Non-Food		
	Drinkbekers	Voedselcontainers	Bier	Wijn	Frisdranken, water en sappen	Foodretail (supermarkten, speciaalzaken en-bezorging)	Personal Care / Cosmetica	Schoonmaakmiddelen	E-commerce
Omvang markt (aantal / jaar)	3 – 5 miljard bekers per jaar	1,7 miljard voedselcontainers / jaar	Ca. 1 miljard blikjes en 129 miljoen eenmalig glazen flesjes	ca. 400 miljoen flessen	700 miljoen grote flessen, 1 miljard kleine flessen, 2,5 miljard blikjes	CBL FNLI	Onbekend?	ca. 200 miljoen flessen	611 miljoen pakketten
Omvang materiaalstroom (gewicht/jaar)	ca. 12 – 20 kton bekers	ca. 25 kton containers	Ca. 51 kton (blik en glas)	ca. 190 kton glazen flessen	Ca. 100 kton (blik / PET en drankkartons)	Ca. 1.000 kton (schatting)	onbekend	Ca. 15 kton	ca. 100 kton dozen / zakken
Huidige % herbruikbare verpakkingen	Onderweg: beperkt Op locatie: Verplicht 2024	Onderweg: beperkt Op locatie: Verplicht 2024	68% herbruikbaar 32% eenmalig blik en glas	Retail: ca. 0% Slecht 10% van de wijn wordt in NL gebotteld	Retail: ca. 0% Horeca; retoursysteem 0,2L flesjes	Retail: zeer beperkt Bezorging: beperkt	Retail: zeer beperkt	Retail: zeer beperkt	ca. <5%
Regelgeving									
SUP (Ja/nee) reductiedoel	Ja NL 40%	Ja NL 40%	Nee	Nee	Ja	Ja	Nee	Nee	Nee
PPWR reuse targets (voorlopig)	EU 20% (2030)	EU 10% (2030)	EU 10% (2030)	EU 5% (2030)	EU 10% (2030)	-	-	-	EU 10% (2030)
Prioriteit (1-10)									
Omvang	4	6	8	10	10	10	?	6	10
Groeipotentieel	8	6	8	2	10	2	6	10	10
Regelgeving	8	8	8	?	10	4	4	8	10
Expertoordeel	8	7	8	7	8	6	6	7	8
Prioriteit Score	7	7	8	6	9	6	5	8	9

1.1 Drinkbekers

Welke regelgeving is van toepassing op drinkbekers?

- PPWR > minimum doelstelling 20% in 2030
- SUP > reductie van 40% in 2026 ten opzichte van 2022 in het gebruik van eenmalige kunststof bekers en voedselverpakkingen.

Hoe groot is de markt?

- In Nederland gooien we jaarlijks [3-5 miljard](#) drinkbekers weg na eenmalig gebruik.
- Er wordt jaarlijks [€ 6 miljard](#) uitgegeven aan dranken buitenhuis.

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

In de komende jaren zal de markt voor herbruikbare bekers sterk toenemen. Met de nieuwe SUP regeling zien we een toename in de aantal verpakingsproducenten en startups die verschillende oplossingen aanbieden voor herbruikbare bekers. De meeste hergebruiksystemen voor bekers worden geïmplementeerd in gesloten omgevingen; de implementatie in open omgevingen blijft een uitdaging omdat het een complexe logistiek vereist, met een groot aantal retourpunten. Er worden momenteel veel verschillende systemen en apps aangeboden. Als hergebruik de norm wordt zal er behoefte zijn aan standaardisatie om het proces voor consumenten te vergemakkelijken en de acceptatiegraad te verhogen.

Prioriteit

- Marktomvang: 3-5 miljard bekers per jaar = ca. 12-15 kton
- Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: Out-of-home beperkt / op locatie: verplicht per 2024
- Regelgeving & groei potentieel: SUP verbod eenmalige bekers op locatie

Welke initiatieven lopen hier al?

- Start-ups & bedrijven
 - Producenten: Circulware, Happy Cups (NL)
 - Systemen: Billie Cup, Vytal, Recup (DE, NL, BE)
 - Systemen: CupXchange, PackBack, Swapbox (NL)
 - Evenementen: Recupz, Dutch Cups, Cupstack
- Pilots
 - 2021: Zero Waste Cup (Paardekooper, Mission Reuse, PackBack)
 - 2022: Mission Reuse x HvA/UvA (samenwerking met WeCup, Vytal, PackBack, Swapbox)
 - 2023: PackBack x Erasmus Universiteit
- Projecten
 - [‘Evernew’](#): Moonshot traject voor horeca & catering
 - [‘KoffiebekerPact’](#): Moonshot traject

Bronnen:

- Versnellingshuis Nederland Circulair, 2023
- Mission Reuse, Potentieel van hergebruiksystemen voor bekers en maaltijdcontainers, 2020

1.2 Voedselcontainers (afhalen en bezorgen)

Welke regelgeving is van toepassing op drinkbekers?

- PPWR > minimum doelstelling 20% in 2030
- SUP > reductie van 40% in 2026 ten opzichte van 2022 in het gebruik van eenmalige kunststof bekens en voedselverpakkingen.

Hoe groot is de markt?

- In Nederland worden jaarlijks naar schatting ruim [1,7 miljard](#) maaltijdcontainers na eenmalig gebruik weggegooid.
- In 2020 steeg de markt van fooddelivery met [53,1%](#) naar een omzet van €5,9 miljard.

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

In Nederland wordt er geëxperimenteerd met herbruikbare voedselcontainers, maar op veel kleinere schaal dan bekens. *Evernew* is de eerste coalitie in Nederland die op grote schaal, en op meerdere locaties, test met herbruikbare voedselcontainers. Herbruikbare voedselcontainers zijn moeilijker te implementeren dan herbruikbare bekens aangezien ze duurder zijn, lastiger voor de consument om mee te nemen, moeilijker te wassen en meer ruimte in beslag nemen tijdens het transport. De SUP regeling zal de implementatie van herbruikbare voedselcontainers versnellen, aangezien bezorgers en afhaallocaties nu verplicht zijn om herbruikbare alternatieven aan hun klanten aan te bieden. Grootschalige adoptie van herbruikbare voedselcontainers zal financiële investeringen vergen in, gecentraliseerde wasfaciliteiten, retourlocaties en gestandaardiseerde containers.

Prioriteit

- Marktomvang: 1,7 miljard voedselcontainers / jaar (out-of-home) = ca. 25 kton
- Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: zeer beperkt
- Regelgeving & groei potentieel: groot

Welke initiatieven lopen hier al?

- Start-ups & bedrijven
 - Ozarka
 - PackBack
 - SwapBox
 - Circulware
- Pilots
 - 2020: PackBack x Thuisbezorgd en +25 restaurants in Rotterdam
 - 2021: Broei x Mission Reuse x PackBack
 - 2022: Maaltijdbezorging in herbruikbare voedselverpakking in Utrecht (Enviu, Paardekooper, Haval)
- Projecten
 - [Evernew](#): Moonshot traject voor horeca & catering

Bronnen:

- Mission Reuse, Potentieel van hergebruikssystemen voor bekens en maaltijdcontainers, 2020
- FSIN, Dossier Delivery 2021

1.3 Alcoholische dranken: bier

Welke regelgeving is van toepassing op alcoholische dranken?

PPWR > minimum doelstelling

Hoe groot is de markt?

- Bier consumptie = 1,1 miljard liter
- Meermalig glas (45%)
- Blik (28,4%) = 1 miljard blikjes = 12 kton
- Fust (22,7%)
- Eenmalig glas (3,9 %) = 128,7 miljoen flesjes = 39 kton

Haalbaarheid

Van de totale binnenlandse afzet wordt bier voor meer dan 65% aangeboden in hervulbare verpakkingen of andere meermalige middelen zoals fusten en horecabiertanks. Voor elk van deze verpakkingen bestaat een retoursysteem, waardoor praktisch alle verpakkingen opnieuw in het productieproces worden opgenomen.

De brouwers werken waar mogelijk ook nauw samen op dit gebied. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van de standaard Bruine Nederlandse Retourfles (BNR). Ook secundaire verpakkingen en de transportverpakkingen worden hergebruikt. Denk aan kunststof bierkratten en de kunststof pallets waar het bier op wordt vervoerd.

Prioriteit

Marktomvang: 1 miljard blikjes / 128 miljoen flesjes = 51 kton

Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: 68%

Regelgeving & groei potentieel: groot

Welke initiatieven lopen hier al?

- Nederlandse Brouwers - [BNR Bruine Nederlandse Retourfles](#)
- [PAKT Packaging](#)

Pilot project

- Project CLEAN (PAKT, Flevosap, HAK, Kesbeke, Picnic, Servero, etc), 2022-2023

Bronnen:

- Nederlandse Brouwers, Brancheplan Duurzaam Verpakken, 2019
- LCA quickscan van wijnverpakkingen, Stichting Wijnfonds 2019

1.4 Alcoholische dranken: wijn

Welke regelgeving is van toepassing op alcoholische dranken?

PPWR > minimum doelstelling 5% in 2030

Hoe groot is de markt?

- Wijn 26,1 Liter per persoon (15+ jaar) = ca. 30 flessen (90%) x 15 miljoen mensen = ca. 450 miljoen eenmalige glazen flessen = ca. 190 kton

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Specifiek kenmerk van de wijnbranche is dat vrijwel alle wijn (99 procent) uit het buitenland afkomstig is. Slechts 10 procent van het volume wordt in Nederland gebotteld, de rest wordt direct in de fles of in een andere verpakking geïmporteerd. Dit betekent dat de mogelijkheden voor herbruikbare verpakkingen in deze markt relatief beperkt zijn.

De PPWR doelstelling van 5% hergebruik in 2030 is haalbaar als de helft van de wijn die in Nederland wordt gebotteld in herbruikbare verpakking wordt aangeboden.

Potentiële besparing milieu-impact

5% herbruikbare wijnflessen levert een besparing op van:

- 22,5 miljoen flessen x 500 gram = 11,25 kton eenmalig glas
- CO₂ besparing: ca. 500 gram per eenmalige fles = 11.25 kton CO₂

Prioriteit

Marktomvang: zeer groot (ca. 190 kton)

Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: zeer beperkt

Regelgeving & groei potentieel: beperkt

Welke initiatieven lopen er al?

- [Pieter Pot](#) > herbruikbare wijnfles
- [Cantina alla Spina](#) > herbruikbare wijnfles (opstart fase)

Bronnen:

- Wijnfonds Brancheplan Duurzaam Verpakken, 2019
- LCA quickscan van wijnverpakkingen, Stichting Wijnfonds 2019

1.5 Frisdranken, water (en sappen)

Welke regelgeving is van toepassing op frisdranken, water en sappen?

PPWR > minimum doelstelling 10% in 2030

Hoe groot is de markt?

Volume x 1,000 liter verkocht in de retail (2020):

- Frisdrank: 1,280,865 (-19.6% vergeleken met 2011)
- Water: 494,838 (+50.2% vergeleken met 2011)
- Sap: 174,915 (-47.9% vergeleken met 2011)

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Het grootste deel van de frisdranken wordt verkocht in PET flessen (1,7 miljard PET flessen = 45 kton) en blikjes (2,5 miljard blikjes = 32,5 kton Alu) met statiegeld. Deze verpakkingen worden na gebruik ingezameld en gerecycled tot nieuwe flessen en blikjes. Sappen worden verkocht in PET flessen en drankkartons (ca. 25 kton). Op de drankkartons zit geen statiegeld en deze worden weliswaar ingezameld via het PMD, maar de recycling laat nog sterk te wensen over. Binnen deze markt zijn met name mogelijkheden voor water en sappen om eenmalig glas te vervangen door herbruikbaar glas. Ook binnen de horeca zijn er mogelijkheden om herbruikbare glasverpakkingen te stimuleren.

Prioriteit

Marktomvang: ca. 1.950 miljard liter/ jaar = ca. 100 kton

Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: zeer beperkt

Regelgeving & groei potentieel: hoog

Welke initiatieven lopen hier al?

- Albert Heijn navulbare fles voor sinaasappelsap
- Pieter Pot (frisdrank, sap & limonade)
- [Sodastream](#) > hervulbare flessen
- Vrumona > herbruikbare glazen flessen (horeca)

Bronnen:

- [FWS, Verkoopcijfers in de Retail, 2020](#)
- Afvalfonds / Statiegeld Nederland
- KIDV Factsheet Drankartons

1.6 Food Retail (supermarkten, speciaalzaken en bezorging)

Welke regelgeving is van toepassing op supermarkten?

- SUP > reductie van 40% in 2026 ten opzichte van 2022 in het gebruik van eenmalige kunststof bekertjes en voedselverpakkingen.
- PPWR 5% reductie in 2030

Hoe groot is de markt?

- De omzet van de foodretailkanalen in 2022 bedroeg [€47,3 miljoen](#).
- In 2020 hebben supermarkten naar schatting 955 kton verpakkingsmaterialen op de markt gezet, waarvan ongeveer de helft bestaat uit verpakkingen voor voedingsmiddelen. (bron: [CBL Verpakkingsrapportage](#))

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Hergebruik in de food retail is lastig te realiseren. Hoewel sommige supermarkten navulopties beginnen aan te bieden, wordt dit nog weinig gebruikt door de consument. Het is lastig om een hoog retourpercentage te behalen omdat consumenten vergeten hun herbruikbare verpakkingen mee te nemen of het ongemakkelijk vinden om ze mee terug te nemen. Voor supermarkten kan het ook een barrière zijn vanwege investeringskosten, hygiëne problemen, morsen en gedragsverandering van de consument. De vraag naar boodschappenbezorging neemt wel toe omdat het gemak brengt en weinig moeite kost voor de consument. Hier liggen meer mogelijkheden voor herbruikbare verpakkingen.

Prioriteit

Marktomvang: 500 kton (CBL (huismerk) + 500 kton FNLI (merkfabrikanten))
Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: zeer beperkt (pilots)
Regelgeving & groei potentieel: beperkt

Welke initiatieven lopen hier al?

Start-ups & bedrijven

- [Ekoplaza](#) (Wisselwaar)
- [Pieter Pot](#) –verpakkingsvrije boodschappen
- [Albert Heijn](#) (MIWA)
- [VRY](#) – herbruikbare boodschappentassen
- [Potjes & Dekfels](#) – Zero Waste Shop

Projecten

- 2019: Plastic Pact- Albert Heijn, ALDI, JUMBO, Lidl, Plus

Bronnen:

- FSIN, 2023
- CBL, Verpakkingsrapportage 2020

1.7 Cosmetica & persoonlijke verzorging

Welke regelgeving is van toepassing op schoonmaak middelen?

- Doelen vanuit de NCV 'Brancheplan Duurzaam Verpakken 2019-2022/2025':
- Vanaf 2025 zijn minimaal 80% van de verpakkingen die door de leden op de markt gebracht worden, recyclebaar of herbruikbaar.

Hoe groot is de markt?

- In 2020 was de markt omzet voor de cosmetica-industrie in Nederland € 3,7 miljard.
- De grootste productcategorieën qua omzet zijn:
 - Huidverzorging (18%)
 - Geuren (17%)
 - Decoratieve cosmetica (16%)
 - Haarverzorging (15%)

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Cosmetica en persoonlijke verzorging zijn groeiende markten waar grote hoeveelheden wegwerpverpakkingen worden gebruikt. Een aantal merken hebben geëxperimenteerd met navul- en hergebruikmodellen, maar de markt voor hergebruik is nog steeds erg klein. Zero-waste producten, zoals shampoo en body bars, hebben aan populariteit gewonnen aangezien steeds meer consumenten op zoek zijn naar duurzame producten voor persoonlijke verzorging. Veel ontwikkeling vindt plaats buiten Nederland.

Prioriteit

Marktomvang: onbekend

Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: zeer beperkt

Regelgeving & groei potentieel: beperkt

Welke initiatieven lopen hier al?

- [The Body Shop](#) - navulstations
- [Bio Amable](#) – refill cosmetica
- [Hema](#) – oogschaduw navulsysteem
- [Rituals](#) - refills
- Zao
- Lo Care

Bronnen:

- NCV, Brancheplan Duurzaam Verpakken 2019-2022/2025
- NCV, Omzet en werkgelegenheid, 2020

1.8 Schoonmaak middelen

Welke regelgeving is van toepassing op schoonmaak middelen?

- Doelen vanuit de A.I.S.E (EU brancheorganisatie voor detergents, schoonmaak- en onderhoudsmiddelen):
 - In 2025 zijn 100% van alle kunststof verpakkingen voor huishoudelijke producten recyclebaar, herbruikbaar of composteerbaar.

Hoe groot is de markt?

- In 2020 is de markt van huishoudelijke was- en reinigingsmiddelen 6,4% gestegen, tot een omzet van € 981,7 miljoen (bron NVZ)

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

De afgelopen jaren bieden steeds meer merken navulbare en herbruikbare schoonmaakmiddelen, zoals: hervulbare flessen met navulzakken of oplosbare tabletten. Navulstations in supermarkten en winkels zijn minder populair. Innovatie in deze markt neemt toe en hergebruik wordt steeds aantrekkelijker voor de consument.

Prioriteit

Marktomvang: 200 miljoen flessen = ca. 15 kton

Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: beperkt refill mogelijkheden

Regelgeving & groei potentieel: hoog

Welke initiatieven lopen hier al?

Start-ups & bedrijven

- [Happy Soaps](#)
- [Marcel's Green Soap](#)
- YOKUU
- EzeeTabs
- [Unilever](#) - Cif Ecorefill
- The Good Brand
- GreenTab
- Ecover (refill station)

Pilots

- 2023: Lidl (refill station voor wasmiddel)

Bronnen:

- NVZ, Brancheplan Duurzaam Verpakken, 2019
- [NVZ, Jaarbericht 2020](#)

1.9 E-commerce (non-food)

Welke regelgeving is van toepassing op e-commerce non-food verpakkingen?

- PPWR > minimum doelstelling 10% in 2030

Hoe groot is de markt?

- In heel 2022 werden er in totaal [611 miljoen pakketten](#) verstuurd, dit is naar schatting ca. 98 miljoen kilo verpakkingsmateriaal (RecycleNetwerk Benelux)
- In het eerste half jaar van 2023 kwamen de online bestedingen van Nederlandse consumenten uit op [€16,3 miljard](#).

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Momenteel bevinden herbruikbare verpakkingen voor de e-commerce sector zich in Nederland nog in de pilotfase. Een paar bedrijven experimenteren ermee maar opschaling blijft moeilijk vanwege de complexiteit van de retourlogistiek en de hoge investeringskosten. Consumenten ergeren zich steeds meer aan de hoeveelheid wegwerpverpakkingen die zij ontvangen en hebben behoefte naar meer duurzame oplossingen. De consument eist echter ook veel gemak, wat betekent dat er meerdere retourmethoden aangeboden moeten worden om een hoog retourpercentage voor herbruikbare verpakkingen te garanderen. Als we kijken naar de groei van e-commerce en de hoeveelheden geproduceerde verpakkingsafval. Liggen hier veel kansen.

Prioriteit

Marktomvang: 611 miljoen pakketten = 100 kton dozen en zakken
Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: zeer beperkt
Regelgeving & groei potentieel: groot

Welke initiatieven lopen hier al?

Start-ups & bedrijven

- [BOXO](#) – herbruikbare verzendverpakking
- [RePack](#) - herbruikbare verzendverpakking
- [Packoorang](#)
- [Omoda](#) (ecobox)
- [Hipli](#) – reusable packaging
- [RE-ZIP](#) - Denemarken

Pilots

- 2018: PostNL x FuturumShop (Zwolle)
- 2019: Omoda x Paardekooper
- 2022: Mission Reuse x RePack x Fietskoerier (getest met Werfzeep en Katoenfabriek Utrecht)
- 2023: DHL x Kruitbosch
- 2023: BOXO (testen in Utrecht t/m. maart 2024)
- 2023: DPD x NOBOX x Vinted (Amsterdam)

Projecten

- 2021: Marktonderzoek: Mission Reuse, KIDV, Thuiswinkel

Bronnen:

- Recycle Netwerk Benelux
- Thuiswinkel, Markt Monitor 2022
- Thuiswinkel, Markt Monitor 2023

2. Kansen voor herbruikbare verpakkingen (bedrijfsverpakkingen)

Bedrijfsverpakkingen	Transportverpakkingen			
	Pallet- en rekwikkelfolie	Omverpakkingen: dozen , emmers, trays en kratten	Tertiaire verpakkingen: Pallets, bigbags, IBC's	Grote huishoudelijke apparaten
Omvang markt (aantal / jaar)	Onbekend	Onbekend Ca. 75% goederen verpakt in golfkarton	Wereldwijd: Ca. 5 miljard pallets per jaar	Nederland: Ca. 4 miljoen stuks per jaar (APPLIA, 2021)
Omvang materiaalstroom (gewicht/jaar)	ca. 120 kton (schatting)	Ca. 1.400 kton papier en karton verpakkingen (Bron: PRN)	NL Productie: ca.37 kton houten verpakkingen (bron EPV) NL Recycling: 465 kton (bron: Afvalfonds)	Karton: onbekend EPS Verpakkingen: 37,5 kton
Huidige % herbruikbare verpakkingen	Zeer beperkt	Diverse Poolsystemen	Diverse Poolsystemen Pallets: Ca. 95% hergebruik	Zeer beperkt Retourlogistiek is lastig, i.v.m. productie in China en Turkije
Regelgeving				
SUP (Ja/nee) reductiedoel	Nee	Nee	Nee	Nee
PPWR reuse targets (voorlopig)	EU 30% (2030)	EU 30% (2030)	EU 30% (2030)	EU 90% (2030)
Prioriteit (1-10)				
Omvang	8	10	6	4
Groeipotentieel	10	10	8	4
Regelgeving	8	8	8	10
Expertoordeel	6	8	8	6
Prioriteit Score	8	9	8	6

2.1 Pallet- en rekwikkelfolie

Welke regelgeving is van toepassing op folie voor transportverpakkingen?

PPWR > minimum doelstelling 30% in 2030 (voorlopig)

Hoe groot is de markt?

Nederlandse cijfers zijn niet gevonden, maar de Belgische cijfers van Vailpac en het bureau Haystack op basis van een onderzoek bij 400 bedrijven geeft de volgende schatting: de 100.000 ton bedrijfsmatige plastic verpakkingen op de Belgische markt bestaat voor 80 procent uit hoezen en palletfolie. Het ligt in de lijn der verwachting dat de Nederlandse markt ongeveer 50% hoger is.

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Het potentieel voor het gebruik van herbruikbare hoezen voor pallets, karren en andere logistieke hulpmiddelen is groot. Zeker in combinatie met transportmiddelen die al hergebruikt worden.

Prioriteit

Marktomvang: ca. 120 kton

Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: zeer beperkt

Regelgeving & groei potentieel: groot

Welke initiatieven lopen hier a?

- [Palloorang](#) – reusable pallet wrapper
- [Loadhog](#) – herbruikbare transportverpakkingen
- [Horti-cover](#) - hoes voor Deense karren (sierteelt)

Bronnen:

- PRN Papier Recycling Nederland
- Valipac Jaarverslag

2.2 Secundaire verpakkingen: dozen, trays, emmers en kratten

Welke regelgeving is van toepassing op dozen en kratten voor transportverpakkingen?

PPWR > minimum doelstelling 30% in 2030 (voorlopig)

Hoe groot is de markt?

Voor het grootste deel van de omverpakkingen wordt gebruik gemaakt van kartonnen dozen. Volgens FEFCO wordt 75% van de goederen in Europa verpakt in golfkarton. Vooral voor de internationale handel is karton het meest gebruikte materiaal voor transportverpakkingen. Poolsystemen met kunststof kratten worden vooral ingezet tussen Distributiecentra (DC's) en retail locaties.

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Op dit moment worden herbruikbare kratten en fusten vooral ingezet voor het transport van versproducten, zoals: voedingsmiddelen (CBL Versfustpool), zuivel, groenten en fruit, bloemen en planten, etc. Ook voor het transport van goederen tussen DC's en winkels wordt veel gebruik gemaakt van herbruikbare oplossingen.

Prioriteit

Marktomvang: ca. 1.409 kton papier/karton verpakkingen (PRN)

Huidig percentage herbruikbare verpakkingen:

Regelgeving & groei potentieel:

Welke initiatieven lopen hier al?

Er zijn verschillende poolsystemen voor herbruikbare kunststof kratten:

- [CBL VersFustpool](#) > 28 miljoen CBL-kratten
- [Euro Pool System](#) > herbruikbare kratten voor groenten en fruit
- [RoyalFloraHolland](#) > herbruikbare veilingfusten

2.3 Tertiaire verpakkingen: pallets, bigbags en IBC's

Welke regelgeving is van toepassing op pallets voor transportverpakkingen?

PPWR > minimum doelstelling 30% in 2030 (voorlopig)

Hoe groot is de markt?

Jaarlijks worden in Nederland ca. 51.300 m3 hout verwerkt tot industriële verpakkingen. De EUR-pallet, ook wel Europallet of EPAL-pallet genoemd, is de standaard Europese pallet. Pallets die voldoen aan de standaardisatie komen in aanmerking voor de European Pallet Pool (EPP), het systeem dat uitwisseling als “pallet voor pallet” mogelijk maakt. De wereldmarkt voor herbruikbare pallets zal naar verwachting tussen 2022 en 2027 groeien met een samengesteld jaarlijks groeipercentage (CAGR) van 5,3%. Deze groei wordt aangedreven door een aantal factoren, waaronder de toenemende vraag naar duurzame verpakingsoplossingen, de stijgende kosten van wegwerppallets en het groeiende bewustzijn van de milieu-impact van wegwerppallets.

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Europa is de op een na grootste markt voor herbruikbare pallets, goed voor een marktaandeel van ruim 30% in 2021. Nederland speelt een grote rol in logistiek en de ontwikkeling van innovatieve oplossingen. Producenten als SchoellerAllibert en CABKA ontwikkelen veel nieuwe oplossingen voor herbruikbare verpakkingen.

Prioriteit

Marktomvang Productie: 37 kton (op de markt gebrachte houten verpakkingen)

Marktomvang Recycling: 465 kton (bron: Afvalfonds)

Huidig percentage herbruikbare pallets: 95% (bron: Afvalfonds)

Regelgeving & groei potentieel: groot (PPWR)

Welke initiatieven lopen hier al?

Er zijn verschillende poolsystemen voor herbruikbare pallets en transportverpakkingen

Pallets:

- [CHEP](#) > wereldwijd netwerk met 330 miljoen herbruikbare pallets
- [IPP Logipal](#) > poolsysteem voor houten pallets en kratten
- [Drankenpallet Beheer Nederland](#) > poolsysteem kunststof pallets

Bigbags

- [World Bag](#) > het reconconditioneren en recyclen van big bags

IBC's

- [Varibox](#) > herbruikbare IBC's

Bronnen:

- EPV Nederlandse Emballage- en Palletindustrie Vereniging, EPVisie
- Stichting Kringloop hout
- Afvalfonds verpakkingen, Resultaten recycling verpakkingen 2021

2.4 Grote huishoudelijke apparaten

Welke regelgeving is van toepassing op grote huishoudelijke apparaten?

PPWR > minimum doelstelling 90% in 2030 (voorlopig)

Hoe groot is de markt?

De verkoopaantallen groothuishoudelijke apparaten zijn (APPLiA Nederland, 2021):

Wasmachines	607.000
Wasdrogers	422.000
Vaatwassers	551.000
Koelkasten	838.000
Vriezers	249.000
Fornuizen/ovens/afzuigkappen	684.000
Kookplaten	389.000
Magnetrons	604.000

Potentieel voor herbruikbare verpakkingen?

Veel elektronica en elektrische producten, zoals: koelkasten, wasmachines en keukenapparatuur worden in het buitenland geproduceerd. Dit maakt de haalbaarheid van het inzetten van herbruikbare verpakkingen lastig. Het potentieel is wel groot en indien de doelstelling van de PPWR daadwerkelijk wordt ingevoerd zal dit ca. 4 miljoen verpakkingen van karton, kunststof folie en EPS schuim kunnen vervangen.

Prioriteit

Marktomvang: ca. 4 miljoen verpakkingen = 1.500.000 m³ EPS verpakkingen = 37,5 kton

Huidig percentage herbruikbare verpakkingen: zeer beperkt

Regelgeving & groei potentieel: hoog

Welke initiatieven lopen hier al?

In 2022 heeft Stichting OPEN in samenwerking met onze ketenpartners in totaal 159 miljoen kilo e-waste ingezameld. Steeds meer bedrijven die apparaten afleveren, nemen ook de afgedankte apparatuur mee terug.

Herbruikbare verpakkingen

- Returnable Protective Packaging (RPP) [FreePackNet](#)

Bronnen:

- [APPLiA Nederland, 2021](#)
- [EPS Nederland](#)

Deel 2: Advies voor vervolgstappen

Advies voor de vormgeving en inhoud van een mogelijke Greendeal herbruikbare verpakkingen

3. Advies

Is het zinvol om een Green Deal te starten?

Het lijkt ons op dit moment niet zinvol om een GreenDeal te starten rondom herbruikbare verpakkingen.

Belangrijkste redenen:

- Er is al veel regelgeving op komst vanuit Europa (SUP en PPWR) waardoor het onderwerp al voldoende op de agenda staat bij bedrijven.
- Er lopen al veel initiatieven, zoals: de KIDV Community of Practice, Mission Reuse, etc.
- De markten zijn zeer divers waardoor we verwachten dat een gericht stimuleringsbeleid per marktsector meer effect zal hebben.

Welke initiatieven zijn kansrijk om komend jaar te ondersteunen?

Consumentenverpakkingen:

1. Drinkbekers en maaltijdverpakkingen (to-go en bezorgen)
2. Eenmalig glas naar herbruikbaar glas (bier, wijn, frisdrank, water en sappen)
3. Schoonmaakmiddelen/Cosmetica (refill systemen)
4. E-commerce

Bedrijfsverpakkingen

1. Pallet en rekwikkelfolie > herbruikbare hoezen
2. Secundaire verpakkingen (dozen > herbruikbare kratten)
3. Logistieke hulpmiddelen (herbruikbare pallets)